

Erklæringer, navnlig Sogneforstanderskabene; men Amtsrådenes og Sogneforstanderskabernes Erklæringer afgives offentligt, saa at der ikke kan være den mindste Tale om dem. — Jeg skal tillade mig ganske i Almindelighed at sige min Mening om denne Sag. Jeg er vistnok enig med den ærede sidste Taler i — jeg troer alt at have yttret det —, at der ikke er en stor Trang til denne Lov her i Landet; ja, jeg kan sige, der er ikke den mindste Trang til den. Men det forekommer mig, at naar der ytrer sig et vist Duffe om at faae denne Lov, er der ingen Anledning for os til at modsætte os den. Denne Sag er navnlig af et vist Partie i Landet bleven benyttet som et Slags Røphest; man har bestandigt raabt paa, at det vilde fremme Velværet og en god Udvikling, naar man kunde faae at see, hvorledes disse Embedserklæringer vare, idet man har kastet et vist Odium over paa Embedsstanden. Jeg mener, at man vil svække dette Partie, naar vi derfor sige: „Lad Erklæringerne i Guds Navn blive offentlige, og lad Folket see, hvad de indeholde.“ Det kan da være — jeg siger ikke, at det vil skee, men at det kan være — at endeel vil komme i Tanker om, at disse Folk, som nu bestandigt love Guld og grønne Skove, i Grunden kun præstere overmaade Lidt, og man vil see, at de i Grunden slet Ingen-ting levere; thi Resultatet af Erklæringens Offentlighed er — derom er jeg enig med Enhver — aldeles Intet. Naar nu Folk engang glæde sig til denne Lov, og der efter min Mening er, jeg vil ikke engang sige saa faa, men slet ingen Ulemper forbundne med at meddele Erklæringen, lad dem saa i Guds Navn faae den.

Madvig: Jeg skal ikke bruge mange Ord. Hvis denne Lov er saa ubetydelig og intetfingende, som den ærede sidste Taler antog, troer jeg ikke, at vi ved dens Vedtagelse eller Forkastelse ville enten styrke eller svække noget Partie; men aldrig vil jeg af saadanne Hensyn lade mig bestemme til at stemme for eller imod denne eller nogen anden Lov, — jeg vil kun lade mig bestemme ved Lovens egen Bestaandighed. Jeg vil overmaade meget glæde mig ved ethvert Fremskridt, Folket kan see, at det gjør paa en liberal Bane i Bestyrelsen,

men vil altid modsætte mig at give Folket et Skin istedetfor et virkeligt Fremskridt, og jeg vil overmaade meget tage mig iagt for at lede Folk paa den Vej at jage efter Skin istedetfor Virkelighed. — Naar jeg skulde modtage en Erklæring fra en Embedsmand, som havde skrevet til mig, at der maaskee kunde være nogen Anledning til at bevilge Noget, men at der var personlige Forhold, som ikke gjorde det onskeligt at bevilge det, saa vilde jeg skrive til den, der afgav en saadan Erklæring, om han vilde behage at udtale sig tydeligere.

Thalbitzer: Hvis vi kunde vente, at den Trang vilde blive afhjulpen, som den ærede 1ste Landsthingsmand for 1ste Kreds (Andræ), som er Medlem af Udvalget, ved Sagens 1ste Behandling udtalte, Trangen nemlig til en radikal Reform i hele vor Retspleie, hvis vi kunde vente, at denne Trang, om ikke paa eengang, saa dog om nogen Tid, vilde blive afhjulpen, saa skulde jeg ogsaa være meget villig til at stemme mod denne Sags Fremme; men jeg troer, at der er meget ringe Udsigt til, at en sliq Reform saavel i denne Green af Lovgivningen som i enhver anden Green, hvor Fremskridt kunne ønskes gjorte, vil skee. Saa- danne Fremskridt maae vi gjøre tommeviis, hvis vi i det Hele taget kunne gjøre Fremskridt. Jeg vil ikke stemme for dette Lovforslag af de Grunde, som den ærede Landsthingsmand, der talte for mig, antydede, for nemlig paa en Maade at kaste Folk Blaar i Dinene, idet man lod, som om man gav dem Noget, men de ikke fik Noget alligevel. Jeg har vel under mine private Forhold ikke været i det Tilfælde, at jeg har kunnet gjøre den Erfaring, om Hemmeligheden ved en Embedsmands Erklæring kunde stæde eller ikke; men jeg har dog oplevet, at i communale Anliggender have saadanne hemmelige Erklæringer fra Embedsmand været meget frapperende med Hensyn til det Udfald, de have faaet. En af samtlige Sogneforstanderskaber saavel som af Amtsrådet, der har tiltraadt den afgivne Erklæring, er nemlig i sin Tid af Justitscollegiet, det danske Cancellie, blevet erklæret for ikke at være sandfærdig, og den er alene blevet erklæret derfor, fordi en Politie-